

Het Tijdschrift van de Raad

n° 28

April 2019

Periodieke publicatie van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

www.esr-brussels

DOSSIER:
Balans van de
"Go4Brussels2025"
-strategie

Inhoudsopgave

3 Woord vooraf

In de kijker

- 4 | Een Industrieplan voor Brussel
- 4 | Volgend Debat van de Raad

Dossier

- 5 | Balans van de "Go4Brussels2025"-strategie

Focus

- 14 | Overleg ten dienste van het leefmilieu

De Adviezen van de Raad

- 17 | Adviezen uitgebracht tussen 20 december 2018 en 21 februari 2019

Debatten: interviews

- 20 | "Seksisme in de openbare ruimte", met de Dames Irène Zeilinger, Patricia Mélotte en Laurence Rosier
- 22 | "Welke plaats voor de gemeenten in het beheer van de uitdagingen in Brussel?", met Mevrouw Emilie van Haute
- 24 | "De impact van de nieuwe arbeidsvormen op de sociale dialoog", met de Heren Frank Vander Sijpe en Frédéric Naedenoen

Nieuws in het kort

- 26 | View.brussels, het nieuwe Observatorium voor de Werkgelegenheid en Opleiding
- 26 | Verandering van voorzitterschap bij de SERV
- 27 | Irisfeest 2019

Publicaties

- 27 | De 2de Monitoring van de openbare huisvestingsprojecten
- 28 | Opleidingsplan 2020 – Balans 2014-2017
- 28 | Studie: "De beroepinschakeling van werkzoekenden na een opleiding voor een knelpuntberoep"

Woord vooraf

De aandachtige of trouwe lezer van dit magazine zal bij het lezen van dit editoriaal snel een déjà vu – of liever een “déjà lu” – gevoel hebben, want in ons nummer van december 2018 informeerden wij u toen al dat een balans opgemaakt werd van de Strategie 2025 van de Brusselse Regering.

Tijdens de Sociale Top van 25 september hadden de sociale partners in aanwezigheid van een voltallige Brusselse Regering inderdaad al een opsomming gegeven van de grote vooruitgang die werd geboekt op tal van dossiers en werven ingeschreven in het beleidsplan van de Regering Vervoort II. Algemeen beschouwd ging het om een positieve evaluatie, maar wel met focus op een aantal dossiers die nog geen concrete invulling kregen. Er was dus nog werk aan de winkel.

Op 28 februari 2019 was er een nieuwe Sociale Top voorzien en gevreesd werd dat die ontmoeting van werkgevers, werknemers en Regering zou uitdraaien op een herhaling van de vorige met opnieuw wederzijdse lofbetuigingen over het goede werk dat werd afgeleverd. De Strategie 2025 was intussen ook omgedoopt naar een meer mediagenieke benaming “Go4Brussels2025” en klaargestoomd voor een communicatie naar een breder publiek. U voelt ons komen : bij de voorbereidingen van deze nieuwe Sociale Top voelden wij de hete adem van de verkiezingen van 26 mei 2019 in onze nek!

Je kan het een Regering niet kwalijk nemen om naar het einde van een legislatuur vooral de positieve realisaties te gaan uitlichten. Als vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers in dit Gewest willen wij echter vooral vooruit kijken en resoluut voor continuïteit opteren, onafgezien met welke coalitie wij verder moeten werken.

Net daarom hebben wij gekozen om met een gemeenschappelijke verklaring van de Brusselse sociale partners naar de Sociale Top van 28 februari 2019 te trekken. Een niet mis te verstane verklaring die vooral gericht is naar de volgende Brusselse Regering, met een tweeledige boodschap.

Eerst moet het vernieuwende concept van de gedeelde prioriteiten, dat aan het begin van de legislatuur op verzoek van de sociale partners werd aangenomen, worden verdergezet en zo mogelijk zelfs uitgebreid naar nieuwe prioriteiten.

Daarna hebben de sociale partners een aantal sociaaleconomische dossiers geïdentificeerd, waarvoor zij uitdrukkelijk wensen om nauw bij de werkzaamheden te worden betrokken. Het gaat natuurlijk over mobiliteit, tewerkstelling en opleiding, economie, onderwijs, leefmilieu, energie en fiscaliteit.

U leest er meer over in het dossier van dit nummer. De sociale partners zullen na de verkiezingen van 26 mei deze dossiers opnieuw op tafel leggen om in een constructieve geest en met een beproefde methodologie de samenwerking met de volgende Regering aan te gaan.

Jan De Brabanter – Voorzitter

In de kijker

Een Industrieplan voor Brussel

Sinds het begin van het jaar beschikt het Brussels Gewest over een Industrieplan om het beleid op dit gebied te sturen, teneinde de bestaande situatie te vrijwaren en de industriële activiteit in Brussel verder te ontwikkelen.

De Raad heeft een initiatiefadvies uitgebracht inzake dit Industrieplan, waarvan de uitvoering van de 106 acties ervan nog moet worden geoperationaliseerd.

Volgend Debat van de Raad

Eind april, heeft de Raad het genoegen om u uit te nodigen voor een Debat over de uitdagingen van immigratie die moeten worden aangepakt voor de werkgelegenheid in Brussel. Meer informatie over de uiteindelijke datum van het Debat zal u binnenkort worden meegedeeld.

Zoals gewoonlijk zullen de details van het behandelde onderwerp en een korte voorstelling van de sprekers te gelegener tijd op onze website www.esr.brussels worden gepubliceerd. Daarnaast zullen diegenen die al op de mailinglijst van de Raad staan, een uitnodiging per e-mail ontvangen. Wilt u ook regelmatig worden uitgenodigd, stuur dan gewoon een e-mail naar cwaeyenbergh@ces.brussels.

Balans van de "Go4Brussels2025"-strategie

Al jaren moet het Brussels Gewest het hoofd bieden aan tal van sociaaleconomische uitdagingen als gevolg van zijn status van Belgische en Europese hoofdstad, zijn demografische context en verschillende belangrijke maatschappelijke uitdagingen (tewerkstelling, de-industrialisatie, leefmilieu, digitalisering, mobiliteit, ...). Om deze uitdagingen aan te gaan en om de economische ontwikkeling van Brussel te verzekeren, hebben de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, de Federatie Wallonië-Brussel, de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof), de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Brusselse sociale partners sinds 2015 besloten om bijeen te komen rond een gemeenschappelijk beleidsplan: de "Go4Brussels2025"-strategie.

Het doel van dit dossier is om een eerste balans halverwege de "Go4Brussels2025"-strategie op te maken en om een beter inzicht in de Strategie te verschaffen. Het dossier begint met een voorstelling van de Strategie en de ins en outs ervan. Vervolgens zal het een overzicht geven van de vooruitgang die sinds 2015 werd geboekt en van de beleidswerven die nog moeten worden uitgevoerd of afgerond. Het zal ook ingaan op de resterende prioriteiten voor 2019-2023, die de sociale partners ter attentie van de volgende Regering hebben overgenomen. Tot slot nodigen wij u uit om de "Gemeenschappelijke verklaring van de Brusselse sociale partners" te lezen, die werd opgesteld ter gelegenheid van de laatste Sociale Top van de legislatuur in februari (een moment van overleg tussen de Brusselse Regering en de sociale partners over de vooruitgang van de beleidswerven van de "Go4Brussels2025"-strategie en de grote uitdagingen voor de hoofdstad).

Wat is nu de "Go4Brussels2025"-strategie?

De uitvoering van het met de sociale partners overlegd beleid is met het Sociaal Pact voor de werkgelegenheid in 2002 van start gegaan. Vanuit een adviserende rol werden de sociale partners actoren in de ontwikkeling van de beleidsplannen op het gebied van werkgelegenheid.

Vervolgens werd tijdens de legislatuur 2004-2009 het Contract voor Economie en Werkgelegenheid met de actoren van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ondertekend. De New Deal was een stap voorwaarts, waarbij de sociale partners bij de opvolging van de gevoerde acties en niet langer enkel bij het opstellen van de beleidsprioriteiten werden betrokken.

**GO4
BRUSSELS
2025**

De vorige Regering heeft een nieuwe stap voorwaarts in deze samenwerking tussen de politieke en sociaaleconomische actoren gezet. De Regering heeft met een buitengewone Sociale Top de prioriteiten willen bepalen die elk jaar samen met de sociale partners moeten worden uitgevoerd, met concrete doelstellingen, welbepaalde middelen en een duidelijk vastgesteld tijdschema.

Deze acties worden opgevolgd door het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité (BESOC – het tripartiete overlegorgaan van het Gewest). De balans en de evaluatie van de gevoerde acties, die door nauwgezette indicatoren worden ondersteund, gebeurt ook hier in een logica van overleg.

Voorheen bekend als de "Strategie 2025 voor Brussel", is de "Go4Brussels2025"-strategie een gemeenschappelijk beleidsplan, dat in 2015⁽¹⁾ door de Brusselse Gewestelijke Regering, de Federatie Wallonië-Brussel, de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof), de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Brusselse sociale partners werd aangenomen en dat op deze nieuwe logica van samenwerking en overleg aansluit. Deze Strategie wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in staat stellen om het hoofd te bieden aan de vele sociaaleconomische uitdagingen waarvoor het staat, alsook om tegen 2025 zijn ontwikkeling voor de toekomst veilig te stellen:

- De economie van het Gewest versterken om van Brussel de Belgische en Europese hoofdstad van ondernemerschap en innovatie te maken;
- De levenskwaliteit van de Brusselaars verbeteren, vooral door een grotere deelname aan de arbeidsmarkt;
- Zorgen voor de toekomst van het Gewest tegen 2025, om te anticiperen op de effecten van de bijzondere financieringswet;
- Het ontgrendelen van de vaardigheden ten dienste van de Brusselaars en zorgen voor een gecoördineerde uitvoering van het regionaal en gemeenschapsbeleid;
- Sociaaleconomische spelers bij alle stadia van het proces betrekken.

De "Go4Brussels2025"-strategie heeft dan ook het bijzondere kenmerk een gemeenschappelijk beleidsplan te zijn dat door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Gemeenschappen en de Brusselse sociale partners werd ontwikkeld en waarvan de uitvoering verder reikt dan de legislatuur waarin het is ontstaan.

Door gekruiste samenwerkingen tussen publieke actoren op verschillende machtsniveaus wil de "Go4Brussels2025"-strategie immers een einde stellen aan de politieke en institutionele versnippering, die vooral in het Brussels Gewest sterk aanwezig zijn, en doet ze een beroep op alle drijvende krachten, in het bijzonder de Brusselse sociale partners, die betrokken zijn bij alle fasen van het proces, van de opstelling tot de evaluatie en de uitvoering ervan.

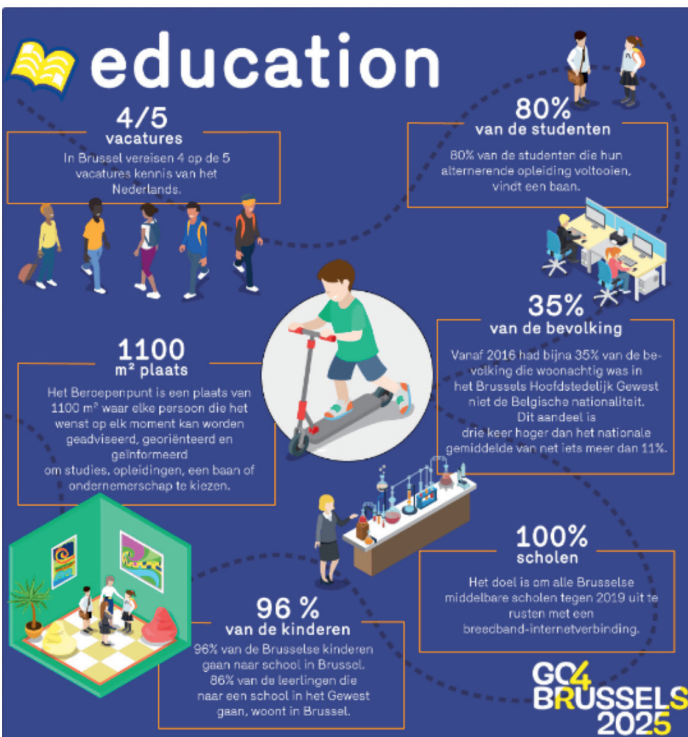
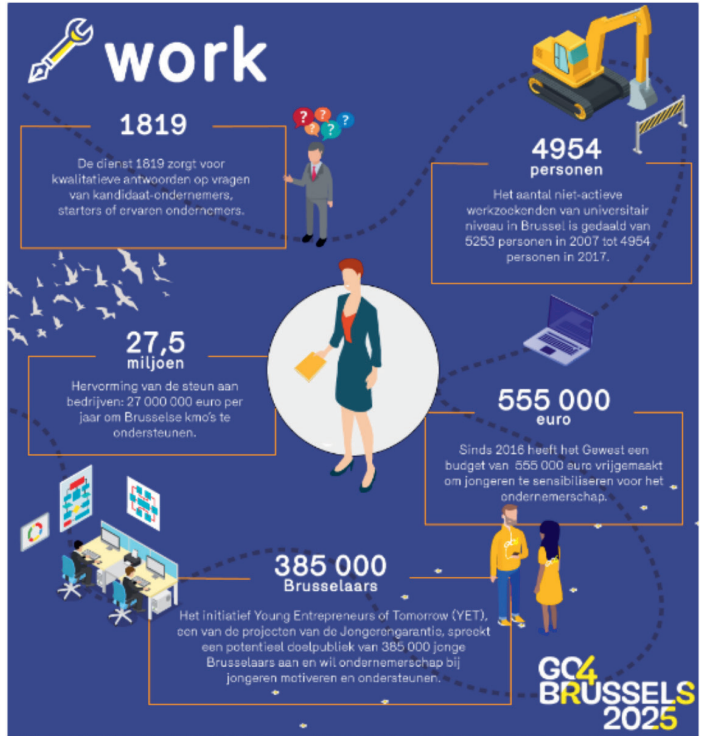
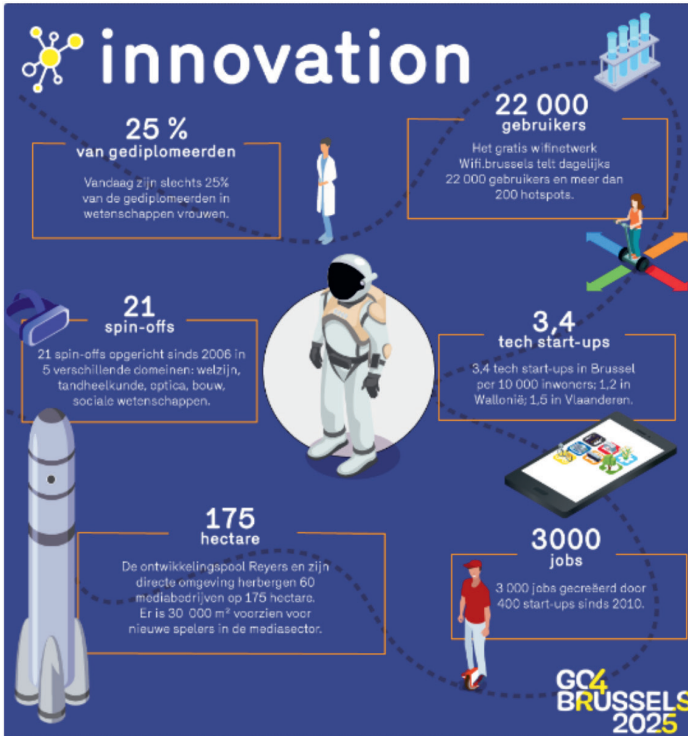
Ze is gestructureerd rond 19 hoofddoelstellingen, die in meer dan 160 beleidswerven zijn onderverdeeld, en richt zich op uiteenlopende sociaaleconomische aangelegenheden: tewerkstelling, opleiding, economie, onderwijs, innovatie, mobiliteit, ...

Enkele van de vele beleidswerven van de "Go4Brussels2025"-strategie zijn het:

- versterken van de steun voor ondernemerschap en de toegang tot financiering voor de ontwikkeling van de KMO's;
- versterken van de beroepsopleiding, door met name de alternerende opleiding en de stages in ondernemingen te ontwikkelen;
- bevorderen van onderzoek en innovatie, door van Brussel een "Smart City"⁽²⁾ te maken;
- invoeren van een Brussels onderwijsprogramma, door met name nieuwe plaatsen in scholen te creëren;
- verbeteren van de mobiliteit, door met name het openbaar vervoer te ontwikkelen en overstapparkings aan de rand van Brussel aan te leggen om een alternatief voor de auto in de stad te bieden.

⁽¹⁾ Het oprichtingsdocument van de "Go4Brussels2025"-strategie is integraal beschikbaar op: <https://strategie2025.brussels>

⁽²⁾ Een "Smart City", of "Slimme stad", verwijst naar een stad waar informatie- en communicatie-technologieën (ICT) worden gebruikt om digitale oplossingen voor grote stedelijke uitdagingen uit te denken (leefmilieu, good governance, mobiliteit, ...), om de kwaliteit van de diensten te verbeteren en om de kosten te drukken.

4 hoofdthema's van de "Go4Brussels2025"-strategie

Bron: GOB Gewestelijke coördinatie – Cel Strategie 2025

De uitvoering van de "Go4Brussels2025"-strategie gebeurt volgens een drievoudig tijdschema:

Bij elk begin van het parlementaire jaar, via de organisatie van Sociale Topontmoetingen om de gemeenschappelijke prioriteiten voor het lopende jaar te bepalen en om een opvolging van de uitvoering ervan te verzekeren.

In elke legislatuur, om de uitvoering van de verschillende beleidswerven te plannen en om na 5 jaar een balans ervan op te maken.

Tegen 2025, om de doelstellingen te bepalen en te beogen die verder reiken dan de lopende legislatuur.

De Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft, in zijn hoedanigheid van belangrijkste orgaan voor sociaaleconomisch overleg in Brussel, van de Regering de opdracht gekregen om in te staan voor de coördinatie en het overleg tussen de politieke verantwoordelijken en de sociale partners rondom de "Go4Brussels2025"-strategie. Hiertoe en gelet op de omvang van de werkzaamheden heeft de Raad een Coördinator aangesteld om de sociale partners te ondersteunen bij de uitvoering van specifieke dossiers, om de opvolging van alle beleidswerven van de "Go4Brussels2025"-strategie te coördineren door alle informatie over de uitvoering van de Strategie door te geven aan de sociale partners, maar ook aan elke actor die daarom zou vragen, en door de voorbereiding van de Sociale Topontmoetingen te verzekeren.

In het kader van de sectorale variant van de Strategie, die erin bestaat om de Brusselse economische sectoren rond de doelstellingen van de Strategie te mobiliseren, heeft de Brusselse Regering de Raad ook de opdracht toevertrouwd om over Sectorale kaderakkoorden te onderhandelen en om deze met de sleutelsectoren van het Brussels Gewest te operationaliseren, teneinde de kruising tussen vraag en aanbod inzake arbeid te vereenvoudigen. Hiertoe is sinds 2016 bij de Raad een Sectorale Facilitatiedienst in het leven geroepen.

Eén van de doelstellingen van de "Go4Brussels2025"-strategie is inderdaad het versterken van het gekruist beleid "tewerkstelling – opleiding" en het ontwikkelen van de sectorale actie in Brussel. Om dit te bereiken, worden dus kaderakkoorden gesloten tussen de Brusselse Regering en de verschillende economische sectoren die in Brussel aanwezig zijn, om vooruit te lopen op en het hoofd te bieden aan de specifieke uitdagingen van elke sector en om in fine kwaliteitsvolle banen voor de Brusselaars te behouden en te ontwikkelen. Concreet gaat het erom dat de overheid en de beroepssectoren actief meewerken aan de aantrekkingskracht van de sector en aan de tewerkstelling en opleiding van de Brusselaars.

Het sociaaleconomisch overleg in Brussel verkeert in goede gezondheid

De methode van de "gedeelde prioriteiten"

De Sociale Topontmoetingen, die aan het begin van elk parlementair jaar worden georganiseerd en die de Regering en de sociale partners samenbrengen, hebben dus tot doel om de prioriteiten van de "Go4Brussels2025"-strategie te bepalen die in de loop van het jaar ten uitvoer moeten worden gelegd, om de opvolging ervan te verzekeren, maar ook om de balans op te maken van de vooruitgang die in het afgelopen jaar werd geboekt.

Tijdens de laatste twee Topontmoetingen, die in september 2018 en februari 2019 hebben plaatsgevonden, kon de aandacht worden gevestigd op een positieve vaststelling die door alle actoren werd aangevoeld en bevestigd, wat een goed voorteken lijkt voor de onderhandelingen over de Strategie onder de volgende legislatuur: het sociaaleconomisch overleg in Brussel verloopt zeer voorspoedig en de sociale dialoog gaat in de goede richting.

Deze vaststelling heeft het Brussels Gewest grotendeels te danken aan de nieuwe manier waarop regelgevende normen worden ontwikkeld, die onder de naam "gedeelde prioriteiten" werd aangenomen. Krachtens dit beginsel heeft de "Go4Brussels2025"-strategie de bijzonderheid om de Brusselse sociale partners in een zeer vroeg stadium bij het beleidsvormingsproces te betrekken voor een aantal grote beleidswerven waarvoor gezamenlijke werkzaamheden met de overheden zullen moeten worden verricht.

Deze methode is origineel en uniek in België en werd door de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in gang gezet. Ze stelt de sociale partners in staat om deel te nemen aan de verschillende fasen van het proces, namelijk de uitvoering, opvolging en evaluatie van het gevoerde beleid. Overtuigd van de doeltreffendheid van deze methode, heeft de Raad er dan ook op aangedrongen om ze na de huidige legislatuur te bestendigen.

Aanzienlijke vooruitgang

Elk jaar zijn er meer en meer resultaten te danken aan het concept van de gedeelde prioriteiten en verloopt de sociale dialoog steeds vlotter. Sinds 2015 zijn er op verschillende sociaaleconomische gebieden immers belangrijke vorderingen gemaakt.

Of het nu gaat om de reorganisatie van de stages in de ondernemingen, met de *kaderordonnantie betreffende de stages voor werkzoekenden en het besluit betreffende de stage eerste werkervaring*, of om de hervorming van het Brusselse doelgroepenbeleid, met de besluiten

De Brusselse Regering en sociale partners verenigd tijdens de Sociale Top van februari 2019

betreffende de voorziening voor oudere werknemers en de inschakelingsovereenkomst, de leden van de Brusselse Regering en de sociale partners hebben deze nieuwe manier van werken telkens omarmd.

In dit hoofdstuk betreffende de vorderingen die al dan niet onder de wijze van de gedeelde prioriteiten werden gemaakt, vermelden we ook de constructieve en belangrijke werkzaamheden die met name bij de onderhandelingen over en de sluiting van Sectorale kaderakkoorden (vervoer & logistiek, bouw, technologische industrieën, ...) werden verricht, de aanneming van een Industrieplan voor Brussel, de ontwikkeling van de alternerende opleiding door de invoering van een mentoring-premie en de erkenning van competenties, de hervorming van de economische steunmaatregelen voor ondernemingen, de opening van het Brussels Beroepenpunt, de toevoeging van een 11de pijler aan de "Go4Brussels2025"-strategie inzake mobiliteit en het begin van de evaluatie van bepaalde thema's van de Strategie.

Ja, maar...

Nu de huidige legislatuur bijna ten einde loopt, blijven verschillende beleidswerven echter onvoltooid of zijn er andere die vlug in gang zouden moeten worden gezet.

Zo moet men heel dringend een beslissing nemen over de komst van 5G in Brussel en moet men zich ook heel dringend buigen over de noodzaak om van de hoofdstad de eerste Belgische "Smart City" te maken, die tot doel heeft om het beste uit de technologische innovatie te halen

ten voordele van de vooruitgang en het welzijn van de Brusselaars.

Tevens hebben de sociale partners eraan herinnerd dat er moet worden voorzien in reconversiecellen tewerkstelling-opleiding die het werknemers, die het slachtoffer van een sluiting of collectief ontslag zijn geworden, toelaten om zich zo snel mogelijk opnieuw in een duurzame baan in te schakelen.

Gelet op de sterke toename van het aantal lokale overlegorganen voor opleiding en tewerkstelling waarin de sociale partners zitting moeten hebben, pleiten zij voor de oprichting, bijvoorbeeld op het zonaal niveau, van één enkel interprofessioneel overlegorgaan ter vervanging van alle andere.

Tot slot vragen de sociale partners, in de marge van de beleidswerven van de "Go4Brussels2025"-strategie, al jaren om geraadpleegd te kunnen worden over communautaire aangelegenheden van de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof), de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), die een economische en sociale weerslag hebben (gezondheidszorg, persoonsbijstand, migrantenonthaal, kwalificerend onderwijs, ...). Dit is des te belangrijker daar de Gemeenschapscommissies ingevolge de zesde Staatshervorming in Brussel nieuwe persoonsgebonden bevoegdheden hebben verkregen, waarop de Brusselse sociale partners een invloed moeten kunnen uitoefenen door hun advies te geven.

De prioriteiten voor 2019-2023

Niettemin zijn de Brusselse sociale partners tevreden over de gemeenschappelijke motivatie en ambitie van de Brusselse Regeringsleden, in het bijzonder door het vaststellen van beleidswerven die als prioritair worden beschouwd, die in 7 bevoegdheden⁽³⁾ zijn onderverdeeld en waaraan in de komende maanden een bijzondere aandacht zal worden besteed.

- De ondersteuning van de Brusselse KMO's via de Small Business Act⁽⁴⁾;
- De bevordering van duurzame en kwaliteitsvolle banen;
- De ondertekening van Sectorale kaderakkoorden en de installatie van Opleidings- en Tewerkstellingspolen⁽⁵⁾;
- De onderhandelingen over een Energietransitieplan;
- De aanneming van een onderwijspact;
- Het welslagen van de ambulante bocht en het creëren van een netwerk van ziekenhuizen;
- Mobiliteit en de uitvoering van het toekomstig gewestelijk mobiliteitsplan;
- De voortzetting van de fiscale hervorming.

De sociale partners zullen de verschillende punten van de verwachte beleidswerven en prioriteiten nauwlettend opvolgen en bij de volgende gewestelijke Regering verdedigen. Tussen de werkwijzen die moeten worden bevoorrecht en de sociaaleconomische uitdagingen die moeten worden aangegaan, moet er nog heel wat werk worden verricht.

De Raad herinnert in ieder geval aan de gezamenlijke wil van de Brusselse Regering en sociale partners om van de "Go4Brussels2025"-strategie een succes te maken voor de herstructurering van de Brusselse economie ten gunste van de Brusselaars.

Tot besluit nodigen wij u uit om hierna de "Gemeenschappelijke verklaring van de Brusselse sociale partners" te lezen, die werd opgesteld ter gelegenheid van de Sociale Top van 28 februari 2019 om een gedetailleerd overzicht van de uitdagingen van de "Go4Brussels2025"-strategie en het standpunt van de Brusselse sociale partners in dit verband te krijgen.

⁽³⁾ Zie de "Gemeenschappelijke verklaring van de Brusselse sociale partners" hierna.

⁽⁴⁾ De "Small Business Act" of SBA is een plan ter ondersteuning van KMO's en ondernemerschap in Brussel. Dit plan wil meer bepaald een gunstig klimaat voor het ondernemerschap creëren, de toegang tot financiering vereenvoudigen en ondernemingen bij hun ontwikkeling ondersteunen.

⁽⁵⁾ De Opleidings- en Tewerkstellingspolen zijn plaatsen die alle aanbiedingen van technische en praktische opleidingen en van erkenning van competenties voor een welbepaalde economische sector in Brussel centraliseren en die bedoeld zijn om de kruising tussen het aanbod aan en het zoeken naar werk en de inschakeling van jongeren op de arbeidsmarkt te vereenvoudigen.

Gemeenschappelijke verklaring van de Brusselse sociale partners ter gelegenheid van de Sociale top van 28 februari 2019

Het werk dat in de afgelopen vijf jaar werd verricht, is reden tot optimisme, zoals blijkt uit de talrijke verwezenlijkingen die in de balans van de Strategie 2025 worden uiteengezet.

De sociale partners hebben herhaaldelijk gewezen op de aanzienlijke vooruitgang die op vele gebieden is geboekt.

Deze positieve balans mag dan wel bemoedigend zijn, ze mag de vele uitdagingen waaraan het Brussels Gewest nog steeds het hoofd moet bieden, echter niet verdoezelen. Hoewel de werkloosheid in ons Gewest bijvoorbeeld gedurende vele opeenvolgende maanden afneemt, blijft de werkloosheidsgraad er te hoog, vooral onder de jongeren. Ondanks de aanzienlijke investeringen van deze Regering blijven er mobiliteitsproblemen bestaan. Het voeren van een Brussels volksgezondheidsbeleid blijft één van de belangrijkste uitdagingen ingevolge de laatste Staatshervorming. En zo zijn er veel van dergelijke voorbeelden.

Het is zeker niet onze bedoeling om een negatief beeld van de sociaaleconomische situatie in Brussel te schetsen. Zoals we al hebben aangegeven, gaan de zaken op veel gebieden de goede richting uit, en de boodschap die we willen geven is resoluut positief: we moeten het werk voortzetten!

Als sociale partners is het ook aan ons om de ambities van de Regeringen te ondersteunen, door hun aandacht te vestigen op concrete dossiers die snel in handen moeten worden genomen. Daarnaast moeten we een bijdrage leveren aan de beraadslagingen, door zo vroeg mogelijk bij de werkzaamheden te worden betrokken, maar ook naderhand wanneer de balansen en evaluaties van de ondernomen acties worden opgemaakt.

Werkwijze tussen Brusselse Regering en sociale partners

Het vernieuwende concept van de gedeelde prioriteiten, dat aan het begin van de legislatuur op verzoek van de sociale partners werd aangenomen, beantwoordt aan deze ambities. De kwaliteit van de economische en sociale dialoog is de afgelopen jaren in de goede richting geëvolueerd en deze originele methode om wettelijke en regelgevende normen op te stellen, is hier niet vreemd aan. Positieve voorbeelden van het gebruik van deze methode zijn zich blijven opstapelen en vragen om ze na deze legislatuur te bestendigen. De sociale partners zullen dan ook diezelfde werkmethode bij de volgende Regering ondersteunen, waarbij ze zo vrij zullen zijn om erover na te denken om ze een rechtsgrondslag te geven door voor te stellen om ze op te nemen in het besluit van 8 september 1994 houdende oprichting van de Economische en Sociale Raad (hierna "de Raad").

Om zich van mogelijkheden te kunnen voorzien om op te treden in alle dossiers die een economische en sociale impact op ons Gewest hebben, zullen de sociale partners ook bij de volgende Regering een verzoek indienen om de adviesbevoegdheden van de Raad uit te breiden tot de communautaire aangelegenheden van de Cocof, de VGC en de GGC (opleiding, inschakeling van personen met een handicap, sociale bijstand, gezondheid, sociale cohesie,...). Er bestaat weliswaar een samenwerkingsakkoord tussen de Cocof en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maar desondanks laat het College het regelmatig na om zich tot de Raad wenden.

Ten slotte herinneren de sociale partners aan hun verzoek om een begrotingsmonitoring op middellange en lange termijn van de beleidsvoeringen van de Brusselse entiteiten in te stellen, om een overzicht te krijgen van de sociaaleconomische gevolgen en impact ervan ten aanzien van de toegewezen begrotingen.

Sociaaleconomische uitdagingen

Daarnaast hebben de sociale partners een aantal sociaaleconomische dossiers geïdentificeerd, waarvoor zij zullen vragen om nauw bij de werkzaamheden te worden betrokken. Dit zijn de dossiers per bevoegdheid:

1. Mobiliteit

Mobiliteit blijft een cruciale uitdaging voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zoals de sociale partners herhaaldelijk hebben benadrukt, moet de mobiliteit in ons Gewest multimodaal, duurzaam, coherent en doordacht zijn met de andere Gewesten⁽⁶⁾. De sociale partners hebben zich erover verheugd dat een doelstelling met betrekking tot mobiliteit in de Strategie 2025 werd opgenomen, maar hebben het tegelijkertijd betreurd dat er niet rond mobiliteit als gedeelde prioriteit werd gewerkt. Dit zal één van de vragen aan de volgende Regering zijn, meer bepaald in het kader van de uitvoering van het toekomstige gewestelijke mobiliteitsplan.

2. Tewerkstelling en Opleiding

Van de vele dossiers op tafel heeft de Raad er 6 geïdentificeerd:

- De sociale partners zullen de sectorale benadering van tewerkstelling, opleiding en onderwijs aanmoedigen door de sectorale onderhandelingen voort te zetten en door **Opleidings- en Tewerkstellingspolen** in te stellen. In deze sectorale benadering zal het belangrijk zijn om de tewerkstelling en opleiding van vrouwen te ontwikkelen. De nuttige en constructieve werkzaamheden van de binnen de Raad opgerichte Sectorale facilitatiedienst zullen tijdens de volgende legislatuur moeten worden ondersteund.
- De bestrijding van sociale dumping, en in het bijzonder de **sociale clausules in overheidsopdrachten**. De lopende werkzaamheden inzake het opstellen van een vademecum "sociale clausules" sluiten aan op dit idee en zullen aangepaste sectorale sociale clausules moeten integreren.
- Het voeren van de **strijd tegen discriminatie bij aanwerving**, door de operationalisering van acties te benadrukken.
- Het voortzetten van **acties ten gunste van duurzame en kwaliteitsvolle tewerkstelling** door acties te ondersteunen die op het gebied van verzoening tussen beroeps- en privéleven worden gevoerd (crèches, thuishulp, rust- en verzorgingstehuizen, ...).

- Tot slot twee nog niet gerealiseerde beleidswerven van de Strategie 2025: de instelling van echte **reconversiecellen tewerkstelling-opleiding** voor werknemers die het slachtoffer van een sluiting of collectief ontslag zijn, en de **rationalisering van de lokale overleginstanties op het gebied van tewerkstelling en opleiding**. De sociale partners zullen de volgende Regering een aantal voorstellen voorleggen om deze beide beleidswerven te concretiseren.

3. Economie

De **digitalisering van de economie** is al enkele jaren aan de gang en de gevolgen daarvan voor de arbeidsmarkt zijn al voelbaar. Men moet het werk voortzetten om van Brussel een Smart city te maken. Deze moet zich met name positioneren als een pilootstad in België op het gebied van 5G, zo niet zullen andere steden deze kans aangrijpen.

Er moet rekening worden gehouden met de impact van de digitalisering van de economische activiteiten op het verlies en het scheppen van banen: voor 1 baan die verdwijnt, worden er 4 gecreëerd⁽⁷⁾. In dit opzicht is opleiding een cruciale uitdaging om iedereen in staat te stellen om zich op deze digitale evolutie aan te sluiten. Dit houdt in dat het overleg over het creëren van banen en opleidingen opnieuw moet worden opgestart, overeenkomstig met wat er in het 5G-protocol is vervat.

Daarnaast zullen de sociale partners de werkzaamheden in verband met de ondersteuning en ontwikkeling van het Brussels economisch weefsel, dat voornamelijk uit KMO's en ZKO's bestaat, op de voet volgen, met name door de verdere uitvoering van de SBA. Hierbij zal een bijzondere aandacht uitgaan naar de kwestie van het **zelf creëren van banen**. De aanwezigheid en participatie van de sociale partners in de bestuursorganen van ondersteunende organisaties voor ondernemers zal ook worden versterkt (voorbeeld: Visit Brussels).

4. Onderwijs

Het Brussels Gewest moet zich voorzien van een **onderwijspact**, dat meer bepaald gebaseerd is op de resultaten van de monitoring van vraag en aanbod van scholen, die Perspective Brussels in december 2018 heeft verricht. In het kader van de voortzetting van de Strategie 2025 zullen de sociale partners een reeks maatregelen ondersteunen, waaronder projecten om plaatsen in scholen te creëren, het schoolaanbod te harmoniseren, het tekort aan leerkrachten te bestrijden, vroegtijdig schoolverlaten

⁽⁶⁾ Zie initiatiefadvies van de Raad van 16 februari 2016 "Mobiliteit en vervoerinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest", te raadplegen op de website van de Raad.

⁽⁷⁾ Zie de studie "Shaping the future of work", die Roland Berger namens Agoria, in samenwerking met Actiris, de VDAB en Forem heeft verricht.

tegen te gaan, het leren van talen te bevorderen en de kwaliteit van de schoolinfrastructuur te verbeteren.

5. Sociaal - Gezondheid

Op deze gebieden zullen de sociale partners voornamelijk drie dossiers aanpakken en van nabij opvolgen: de opvolging van de **implementatie van Iriscare**, het welslagen **van de ambulante bocht en van de netwerkvorming van ziekenhuizen** en de instelling van een beraadslaging over de kwestie van **de autonomie van personen**. In aansluiting op het verzoek om de adviesbevoegdheden van de Raad tot de communautaire aangelegenheden van de Cocof, de VGC en de GGC uit te breiden, zullen de sociale partners bovendien ervoor zorgen dat zij de ontwikkeling en de toenemende complexiteit van de maatschappelijke behoeften van de Brusselaars analyseren en een aanbod van toegankelijke en kwaliteitsvolle diensten bevorderen om aan deze behoeften te voldoen.

6. Leefmilieu, energie

De strijd tegen de klimaatverandering is een dringende uitdaging waar we op het gewestelijk, federaal, Europees en mondiaal niveau samen moeten aan werken, zo dringend is dit. De wetenschappelijke rapporten hieromtrent volgen elkaar op en de besluiten ervan blijven onveranderlijk zorgwekkend. De recente burgermobilisaties, en in het bijzonder deze van onze jongeren die zich zorgen maken over de toekomst, tonen aan dat burgers op dit moment een ambitieus klimaat- en milieubeleid eisen en bereid zijn om doelstellingen te ondersteunen en zich in te zetten voor doelstellingen die tegen de uitdagingen zijn opgewassen.

In dit verband hebben de sociale partners zich al uitgesproken over de noodzaak voor het Brussels Gewest om zich als

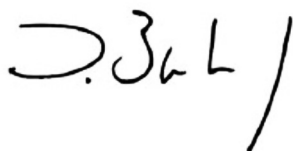
actor van de energietransitie te positioneren en om een actieplan met haalbare en ambitieuze doelstellingen op te stellen⁽⁸⁾. Alle actoren zullen dit energietransitieplan moeten aanvaarden, hetgeen meer bepaald een goede informatie en bewustmaking zal vereisen, alsook de instelling van ondersteunende en begeleidende maatregelen en de vaststelling van krachtige en ambitieuze maatregelen die bovenal haalbaar zijn.

Ook de overheden en de sociale partners zullen op dit vlak het goede voorbeeld moeten geven, net zoals de sociale partners via hun respectievelijke organisaties.

7. Gewestelijke en gemeentelijke fiscaliteit

Net als bij de mobiliteit zijn de sociale partners van mening dat zij onvoldoende betrokken zijn geweest bij de **fiscale hervorming** en hebben zij dit meermaals duidelijk gemaakt. Zij zullen vragen om in het kader van de volgende legislatuur nauwer hierbij te worden betrokken. Er zal meer bepaald een bijzondere aandacht uitgaan naar de rationalisering van de fiscaliteit op het hele grondgebied van het Brussels Gewest, met inachtneming van de gemeentelijke autonomie, en waarbij een harmonisatie en een grotere fiscale stabiliteit voor investeerders, ondernemers en eigenaars zal worden gewaarborgd.

De Raad zal de volgende Regering deze eerste lijst van aandachtspunten voorgeleggen en ze ondersteunen. De sociale partners zullen ervoor zorgen dat deze dossiers na de verkiezingen van 26 mei wel degelijk op de onderhandelingstafel zullen worden gelegd. Het is in deze geest en op basis van de hierboven beschreven methodologie dat de Raad het voornemen heeft om de dialoog met de volgende Regering voort te zetten.

Jan DE BRABANTER
Voorzitter

Philippe VANDENABEELE
Ondervoorzitter

⁽⁸⁾ Zie het initiatiefadvies van de Raad van 20 december 2018 "Brusselse bijdrage Brusselse bijdrage tot het Energie-Klimaatplan 2030", te raadplegen op de website van de Raad.

Het overleg ten dienste van het leefmilieu

Met zijn Commissie Leefmilieu ziet de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest erop toe om van Brussel een duurzame stad te maken. Hiertoe heeft de Raad de voorbije maanden heel wat adviezen met betrekking tot zeer diverse thema's uitgebracht (Energie-Klimaatplan 2030, pesticiden, Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan, luchtverontreiniging,...). Laat ons op enkele van deze adviezen terugkomen.

Energie-Klimaatplan 2030 (december 2018)

De ontregeling van het klimaat is een grote uitdaging voor onze samenleving. Ze roept veel vragen op over onze consumptie- en productiegewoonten en het gevoerde energiebeleid. Dit beleid is immers één van de belangrijke hefboomen voor de transitie naar een koolstofarme samenleving. Om deze uitdaging aan te gaan, werd in december 2015 het Akkoord van Parijs over het klimaat gesloten. In deze internationale context worden alle Gewesten en de federale overheid opgeroepen om tot de uitwerking van het Belgisch Nationaal Energie-klimaatplan bij te dragen, door hun energievisie te ontwikkelen en maatregelen te bepalen om de klimaatdoelstellingen te behalen.

Na enkele methodologische aanbevelingen heeft de Raad in hoofdzaak aangedrongen op:

- De noodzaak om ambitieuze en aanvaardbare doelstellingen te bepalen;
- De dringende noodzaak om een beraadslaging op gang te brengen om concrete oplossingen aan te reiken om de vastgestelde doelstellingen te behalen;
- Derolvandesensibiliserings- en voorlichtingsmaatregelen;
- Het belang van een doeltreffende ondersteuning van diverse actoren;
- De financieringsbronnen en de noodzaak om de bedragen die door een milieubelasting zullen vrijkomen toe te wijzen aan investeringen die op de energietransitie gericht zijn;
- De noodzakelijke samenwerking tussen de Gewesten en de federale overheid.

Tot slot heeft de Raad verschillende specifieke beschouwingen geformuleerd, met name inzake de maatregelen betreffende het vervoer, de nieuwe arbeidsvormen en het gasnet.

Daarnaast heeft hij een tweede initiatiefadvies opgesteld dat specifiek was gewijd aan de "Strategie tot beperking van de milieu-impact van de bestaande bebouwing", die een kernelement vormt van de Brusselse bijdrage aan het Energie-Klimaatplan 2030.

Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan (juli 2018)

De circulaire economie is één van de prioritaire beleidslijnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die van Brussel een "zero waste"-stad wil maken. Om dit te bereiken, werden in het Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan verschillende maatregelen vastgesteld.

Na het onlosmakelijk verband tussen het beleid inzake afval- en hulpbronnenbeheer, het stedenbouwkundig beleid en de noodzaak om een lokale aanpak te ontwikkelen te hebben benadrukt, heeft de Raad aangedrongen op de vestiging van verwerkingscentra die vanuit economisch (met name in termen van arbeidsintensiviteit) en ecologisch oogpunt het meest betekenisvol zijn.

Tevens heeft de Raad erop gewezen dat de geografische ligging van ons Gewest en de realiteit van de interregionale overdrachten van stromen van hulpbronnen/afvalstoffen in aanmerking moeten worden genomen om een relevant beleid inzake het beheer van hulpbronnen/afvalstoffen in te stellen. Daarnaast drong hij erop aan dat de toekomstige beslissingen rekening zouden houden met de te verwachten evoluties van de stromen, en meer in het bijzonder met de nagestreefde afnames van de productie van afvalstoffen/hulpbronnen.

In zijn advies heeft de Raad aangedrongen op het fundamenteel belang van de voorbeeldfunctie van de overheden en heeft hij benadrukt dat het noodzakelijk is om maatregelen te nemen die op de economische actoren gericht zijn. In dat opzicht heeft de Raad met name voorgesteld om acties rechtstreeks op de werkplaatsen te voorzien.

Vervolgens heeft de Raad het betreurd dat er maar weinig concrete maatregelen zijn die de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis inzake afvalstoffen/hulpbronnen nastreven, wat nochtans een noodzakelijke voorwaarde is om doeltreffende maatregelen te bepalen. Bovendien benadrukte hij dat de ondermaatse prestatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op het vlak van inzameling ten opzichte van de andere Gewesten (in alle stromen) onder meer door het gebrek aan infrastructuur (meer in het bijzonder containerparken), het belang van de informele inzameling en de zwakke punten van het gewestelijke controlesysteem zou kunnen worden verklaard.

Tot slot heeft de Raad heel wat specifieke beschouwingen geformuleerd, met name inzake de volgende thema's: de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, de nieuwe kanalen voor nuttige toepassing (bijvoorbeeld: biomethanisatie), de milieu-impact van de manier van leven en de acties die in de bouwsector moeten worden gevoerd.

Biomethanisatie (februari 2019)

De opportuniteit om op het grondgebied van het Brussels Gewest een biomethanisatiecentrale te vestigen, wordt al enkele jaren bestudeerd.

De Raad steunt de gemengde strategie, zoals deze momenteel door het Brussels Gewest wordt ontwikkeld. Deze bestaat uit een parallelle ontwikkeling van een gecentraliseerde inzameling en verwerking van bioafval enerzijds, en uit maatregelen om de productie van bioafval en de vermenigvuldiging van gedecentraliseerde initiatieven te voorkomen anderzijds. Daarnaast stelde hij ook voor om de mogelijkheden van micro-biomethanisatie-installaties te onderzoeken. Gelet op het feit dat er drie scenario's voor de installatie van een biomethanisatiecentrale in overweging werden genomen, was de Raad van mening dat het onderzoek van een "Business as Usual"-scenario in het kader van de studies met betrekking tot deze thematiek interessant zou zijn geweest.

Vervolgens heeft de Raad een aantal beschouwingen met betrekking tot de tewerkstelling geformuleerd. Hij benadrukte dat de tewerkstellingsintensiteit van de eenheden voor de verwerking van bioafval laag zal zijn, omdat in deze sector de "inzameling" altijd de meest intensieve activiteit in termen van banen zal blijven. Anderzijds zal de keuze van het soort installatie (compostering of biomethanisatie) een impact hebben op het profiel van de werknemers die er tewerkgesteld zullen worden. Bijgevolg heeft hij aangedrongen op de noodzaak om de gezochte werknemersprofielen op de realiteit van de Brusselse pool van werkzoekenden af te stemmen en voorgesteld om, zo nodig, opleidingen te organiseren zodat de Brusselse werkzoekenden voor deze toekomstige functies zouden kunnen solliciteren. Aangezien de verwerking van bioafval altijd een fase van mechanische scheiding tussen de organische en anorganische fractie inhoudt, heeft de Raad tot slot gevraagd om toe te zien op de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden van de personen die deze taak zullen moeten uitvoeren.

Omdat hij vaststelt dat de ontwikkeling van één of meer installaties voor de verwerking van bioafval een grote grondoppervlakte zal vereisen, heeft de Raad ervoor gepleit dat de keuze in dit verband op een ernstige en omzichtige manier zou gebeuren, waarbij er zou worden toegezien op een goede coördinatie van alle besturen die mogelijkerwijze gronden ter beschikking kunnen stellen. Dit gelet op het feit dat de vraag naar grond in het Brussels Gewest zeer groot is.

Tot slot heeft de Raad zich enerzijds afgevraagd waarom men in het denkproces inzake de juridisch-financiële montages geen publiek-private samenwerking heeft opgenomen. Anderzijds had hij vragen bij de samenhang met de Brusselse bijdrage aan het Nationaal Energie-Klimaatplan 2030, en meer in het bijzonder met de maatregel die voorziet om *"met de actoren van de sector, de federale overheid en de omliggende gewesten samen te werken om tegen 2030 een actieplan op te stellen dat moet leiden tot de gefaseerde ontmanteling van het distributienetwerk voor aardgas tegen 2050"*.

Uitstap uit thermische motoren (februari 2019)

In het kader van de beslissing om een uitstap uit thermische motoren in gang te zetten, werden er overleginspanningen geleverd, die door de Raad werden toegejuicht. De organisaties die lid zijn van de Raad hebben trouwens de wens geuit om in eigen naam hieraan te kunnen deelnemen. Omdat hij het ten aanzien van de geplande kalender nodig vond om dringend te handelen, heeft de Raad erop aangedrongen dat de resultaten van de studies en de georganiseerde raadplegingen de basis zouden vormen voor de beraadslaging die het zou toelaten om concrete acties in gang te zetten.

Zonder de grote waarschijnlijkheid te betwisten dat de uitstap uit thermische motoren positieve gevolgen voor de volksgezondheid en de luchtkwaliteit zal hebben, heeft de Raad niettemin verschillende bezorgdheden aangaande de sociaaleconomische gevolgen van deze uitstap uitgedrukt. Deze hadden in de eerste plaats betrekking op de onzekerheden aangaande het tijdstip van de uitstap uit thermische motoren en de draagwijdte van het verbod. Bijgevolg drong hij erop aan om alle voorwaarden te scheppen die de voorspelbaarheid op dit gebied mogelijk maken.

Vervolgens heeft de Raad reële twijfels uitgedrukt aangaande de mogelijkheid om te voldoen aan de toename van het elektriciteitsverbruik, die logischerwijs het gevolg van een aanzienlijke elektrificatie van het Brusselse wagenpark zal zijn. In dit verband benadrukte hij de noodzaak om het elektriciteitsnet aan te passen. Voorts heeft de Raad erop gewezen dat een aanzienlijke toename van het elektriciteitsverbruik het moeilijker zou maken om de gewestelijke doelstellingen inzake de strijd tegen de opwarming van de aarde te behalen, en meer in het bijzonder voor wat het aandeel van het energieverbruik uit hernieuwbare bronnen betreft.

Aangezien er aandacht aan de meest kwetsbare groepen moet worden besteed, vroeg de Raad om erover te waken dat de aanzienlijke overheidsinvesteringen die moeten worden gedaan ook de Brusselaars ten goede zouden komen die nu al geen toegang tot individuele gemotoriseerde mobiliteit hebben, meer bepaald omwille van hun inkomens.

Opdat deze uitstap uit de thermische motorisering tot een echte mobiliteitsverandering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zou leiden, heeft de Raad aangedrongen op het belang en de prioriteit die moeten worden toegekend aan de ontwikkeling van het openbaar vervoersaanbod, die naast een antwoord op de fileproblemen ook beantwoordt aan de ecologische en sociale uitdagingen van ons Gewest. Bovendien heeft hij gewezen op de rol van de maatregelen op het gebied van ruimtelijke ordening om de nood aan verplaatsingen te verminderen.

Tevens heeft de Raad erop aangedrongen dat de vastgestelde maatregelen absoluut coherent zullen moeten zijn met het beleid inzake mobiliteit/ruimtelijke ordening/ leefmilieu/energie dat de federale overheid en de andere twee Gewesten voeren, maar ook met de andere gewestelijke acties.

Tot slot heeft de Raad verschillende beschouwingen geformuleerd waarin het volgende werd benadrukt:

- Het feit dat de uitsluiting van een specifieke technologie contraproductief kan zijn, indien de wetenschappelijke en technische ontwikkelingen ertoe leiden dat een proces dat vandaag wordt uitgesloten, in de toekomst performanter zou worden;
- De noodzaak om de emissies van elektrische voertuigen op een globale manier te evalueren;
- Denoodzaak om een ondersteuning of afwijkende stelsels in het kader van de omvorming van het wagenpark te voorzien, meer bepaald om de ondernemingen waarvoor het voertuig een werkinstrument is in staat te stellen om in Brussel te kunnen blijven rondrijden. Waarbij hij er echter op aandringt dat de toekenning van mogelijke afwijkingen geen verkeer van sterk verontreinigende voertuigen zou toelaten;
- Het feit dat een aanzienlijke elektrificatie van het wagenpark ook een kans kan zijn, gezien elektrische voertuigen die op het net zijn aangesloten een bron van stabilisatie van het elektriciteitsverbruik kunnen vormen door de opslag van elektriciteit mogelijk te maken;
- De mogelijke impact van een elektrificatie van het wagenpark op het parkeeraanbod indien, om alle categorieën elektrische voertuigen te kunnen opladen, de standaardafmetingen van de parkeerplaatsen zouden moeten worden vergroot.

Voor meer details verzoeken wij u om deze adviezen integraal te raadplegen op de website van de Economische en Sociale Raad www.esr.brussels, onder de rubriek "Adviezen/Bijdragen".

De Adviezen van de Raad

Uitgebracht tussen 20 december 2018 en 21 februari 2019

U kan de volledige adviezen raadplegen op onze website:
www.esr.brussels

DIERENWELZIJN

A-2019-008-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 mei 2013 betreffende de bescherming van proefdieren. 17 januari 2019

ECONOMIE

A-2018-091-ESR

Initiatiefadvies betreffende het Brussels Industrieplan. 20 december 2018

A-2019-018-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de maatregel voor inschakelingsbanen in de sociale economie. 21 februari 2019

A-2019-019-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het mandaat en de financiering van de erkende sociale ondernemingen krachtens de ordonnantie met betrekking tot de erkenning en de ondersteuning van de sociale ondernemingen. 21 februari 2019

ENERGIE

A-2018-092-ESR

Initiatiefadvies betreffende de Brusselse bijdrage tot Energie-Klimaatplan 2030. 20 december 2018

A-2018-093-ESR

Initiatiefadvies betreffende het ontwerp van strategie tot beperking van de milieu-impact van de bestaande bebouwing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegen de horizon 2030-2050. 20 december 2018

EUROPA/INTERNATIONAAL

A-2018-098-ESR

Voorontwerp van ordonnantie houdende aanpassing van de wetgeving betreffende de beleidsdomeinen economie, werkgelegenheid, toerisme, en landbouw aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG ('algemene verordening gegevensbescherming'). 20 december 2018

A-2018-099-ESR

Regeling tussen het Koninkrijk België en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie betreffende de rechtspositie van tijdelijk personeel dat wordt aangeworven door een orgaan van de NAVO dat op het grondgebied van het Koninkrijk België gevestigd is. 20 december 2018

A-2019-022-ESR

Voorontwerp van ordonnantie voor de instemming met het Protocol betreffende de voorrechten en de immuniteiten van het eengemaakt octrooigerecht, gedaan te Brussel op 29 juni 2016. 21 februari 2019

A-2019-023-ESR

Voorontwerp van ordonnantie houdende omzetting van Richtlijn 2017/1852/EU van de Raad van 10 oktober 2017 betreffende mechanismen ter beslechting van belastinggeschillen in de Europese Unie. 21 februari 2019

A-2019-024-ESR

Voorontwerp van ordonnantie voor de instemming met de Brede en Versterkte Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun Lidstaten, enerzijds, en de Republiek Armenië, anderzijds, gedaan te Brussel op 24 november 2017 en met de Strategische Partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar Lidstaten, enerzijds, en Japan, anderzijds, gedaan te Tokio op 17 juli 2018. 21 februari 2019

A-2019-025-ESR

Voorontwerp van ordonnantie voor de instemming met het Verdrag betreffende de oprichting van de Aziatische Infrastructuurinvesteringsbank, evenals het verslag, gedaan te Beijing op 29 juni 2015. 21 februari 2019

A-2019-026-ESR

Voorontwerp van ordonnantie voor de instemming met de Overeenkomst en het Protocol - (1) Canada, (2) Moldavië en (3) Oeganda. 21 februari 2019

LEEFMILIEU**A-2018-094-ESR**

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende invoerende maatregelen betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen. 20 december 2018

A-2018-095-ESR

Ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 20 oktober 2006 tot opstelling van een kader voor het waterbeleid. 20 december 2018

A-2019-001-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor evenementenzalen, bioscoopcomplexen, theaters, opera's, muziekhallen, feestzalen, discotheken en concertzalen. 17 januari 2019

A-2019-002-ESR

Ontwerpordonnantie tot wijziging van het Wetboek van 25 maart 1999 van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid. 17 januari 2019

A-2019-011-ESR

Initiatiefadvies inzake de principiële nota betreffende de diesel- en benzineuitstap. 21 februari 2019

A-2019-012-ESR

Studie betreffende de vestiging van een biomethanisatie-eenheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. 21 februari 2019

A-2019-013-ESR

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tot wijziging van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. 21 februari 2019

A-2019-015-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de samenstelling van het dossier voor de aangifte en voor de aanvraag van een milieuattest en vergunning. 21 februari 2019

A-2019-016-ESR

Memorandum tariefmethodologie "water". 21 februari 2019

A-2019-017-ESR

Ontwerp-eindverslag van de CiReDe. 21 februari 2019

LEEFMILIEU/ENERGIE**A-2019-003-ESR**

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de algemene uitbatingvoorwaarden die van toepassing zijn op de warmtekrachtkoppeling sinrichtingen. 17 januari 2019

A-2019-014-ESR

Voorontwerp van ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing, met het oog van de omzetting van de EU-richtlijn 2018/410. 21 februari 2019

MOBILITEIT**A-2018-097-ESR**

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 maart 2007 betreffende de taxidiensten en de diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur. 20 december 2018

OPENBARE MACHT**A-2018-096-ESR**

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de samenstelling en de werking van de Adviesraad voor sociaal ondernemerschap. 20 december 2018

**RUIMTELIJKE ORDENING/
LEEFMILIEU****A-2019-020-ESR**

Ontwerp van richtplan van aanleg (RPA) "Voormalige kazernes van Elsene". 21 februari 2019

A-2019-021-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot uitvoering van de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg. 21 februari 2019

RUIMTELIJKE ORDENING/ STEDENBOUWKUNDE

A-2019-009-ESR

Voorontwerp van ordonnantie met betrekking tot het "Schoolcontract". 17 januari 2019

SOCIAAL

A-2019-010-ESR

Ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 7 mei 2009 betreffende de diversiteitsplannen en het diversiteitslabel, 24 januari 2019, bekrachtigd door de Plenaire zitting van 21 februari 2019

TEWERKSTELLING

A-2019-004-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers wat de toelating tot arbeid betreft voor seizoenafhankelijke activiteiten, gevoerd in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming, van een onderzoeker, van een stagiair, van een vrijwilliger, of in het kader van de Europese blauwe kaart. 17 januari 2019

A-2019-005-ESR

Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap houdende uitvoering van het samenwerkingsakkoord van 2 februari 2018 tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten. 17 januari 2019

A-2019-006-ESR

Voorontwerp van ordonnantie houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen het Waalse Gewest, het Vlaamse Gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie inzake het toezicht en de naleving van de gewestelijke wetgevingen betreffende het werk. 17 januari 2019

A-2019-007-ESR

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de inschakelingsbetrekking zoals bedoeld in artikel 60, §7 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. 17 januari 2019

Interview met de Dames Irène Zeilinger, Patricia Mélotte en Laurence Rosier

Seksisme in de openbare ruimte

Irène Zeilinger is sociologe, oprichtster en directrice van de vzw Garance. Sinds 25 jaar zet zij zich in voor de voorkoming van geweld op basis van het geslacht, met name door opleidingen inzake zelfverdediging voor vrouwen te geven. Zij schreef "Non c'est non. Petit manuel d'autodéfense à l'usage de toutes les femmes qui en ont marre de se faire emmerder sans rien dire".

Patricia Mélotte is doctor in de sociale en interculturele psychologie. Naar aanleiding van de opstelling van haar eindwerk begon zij zich te interesseren voor seksuele interacties en factoren die de reactie van een vrouw, die het slachtoffer van seksuele uitlatingen wordt, bevorderen of verhinderen. Zij werkt vandaag als coördinatrice van een project ter bestrijding van seksisme en intimidatie, en is projectleider van het diversiteitsplan van de Université libre de Bruxelles (ULB).

Laurence Rosier is doctor in de filosofie en de letteren en gewoon hoogleraar aan de ULB. Eén van haar bevoorrechte onderwerpen is verbaal geweld. Dit is tevens het thema van haar publicatie "De l'insulte... aux femmes". Zij was eveneens commissaris van de tentoonstelling "Salope et autres noms d'oiselles", een instrument van pedagogische sensibilisering inzake seksisme.

De Raad: "Seksisme", "Seksistische uitlatingen", "Seksistische intimidatie"... Zou u deze termen kunnen definiëren, die onlangs op het voorplan van de mediawereld zijn gekomen?

Laurence Rosier: Seksisme als zodanig heeft zich in de jaren 50-60 ontwikkeld en houdt verband met de strijd en emancipatie van vrouwen. De term "intimidatie" stamt uit de jaren 70. De praktijken bestonden echter allang daarvoor.

Irène Zeilinger: De term "Seksistische intimidatie" komt uit het midden van de jaren 70, toen Amerikaanse juristen lobbyden om het fenomeen van seksistische intimidatie als een vorm van discriminatie in de sociale

wetgeving op te nemen. Als we het hebben over "Intimidatie op straat", gebruiken we in feite een term uit de arbeidswetgeving voor de openbare ruimte. Dit verklaart de problemen die zich later voordoen, omdat de twee situaties niet met elkaar kunnen worden vergeleken.

Als we het over "seksisme" hebben, gaat het niet alleen om de stereotypen en clichés die we individueel in gedachten hebben, maar ook om een fenomeen dat alle domeinen en alle lagen van de samenleving doorkruist: familie, politiek, cultuur, enz.

De Raad: Wat is de huidige situatie in België?

Irène Zeilinger: We leven in een seksistisch land. Niet meer seksistisch

dan onze burens, maar het blijft een realiteit. Kijk maar naar de politieke wereld: hoewel steeds meer vrouwen Minister worden, zijn er maar heel weinig die bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen van een zichtbaarheid hebben genoten. Om nog maar te zwijgen van de loonongelijkheid.

Laurence Rosier: Een zelfde vaststelling in de universiteiten: hoe hoger men de ladder opgaat, hoe minder vrouwen er zijn. Stereotypen en redeneringen blijven bestaan.

Patricia Mélotte: Seksisme neemt af in "zichtbaarheid", d.w.z. het is niet langer aanvaardbaar om te zeggen dat men tegen gendergelijkheid is. Maar in werkelijkheid is seksisme nog steeds sterk aanwezig.

Irène Zeilinger: Hoewel er wetten zijn ingevoerd om mensen tegen discriminatie te beschermen, is het probleem met een wet dat men moet wachten tot men een probleem kan melden alvorens men van deze bescherming kan genieten. Bovendien verwijst dit naar de verantwoordelijkheid van iedereen die zich, als slachtoffer, moet verroeren en de nodige stappen moet ondernemen. In de cijfers zien we trouwens dat slachtoffers deze wetten zelden aanwenden, omdat ze deze "onbruikbaar" vinden. Als een vrouw voor elke tot haar gerichte seksistische uitlating naar de politie moest gaan en 2 uur lang een verklaring moest afleggen, dan zou dit alles zijn wat ze hele dagen zou doen. Bovendien mag niet worden vergeten dat een beroep op Justitie niet kosteloos is.

De Raad: Welke verschillende vormen kan seksisme in de openbare ruimte aannemen?

Irène Zeilinger: Seksisme kan de vorm aannemen van verbaal gedrag, fysiek gedrag, opdringerige complimenten, etiketten die men zonder toestemming op de rug van mensen plakt, opgelegde gesprekken waarbij mensen ervan uitgaan dat men bereid is om te converseren omdat men zich nu eenmaal in de openbare ruimte bevindt, wat niet zo is. Het kan ook de vorm aannemen van achtervolgingen, aanrakingen of indringende blikken die ervoor zorgen dat sommige vrouwen besluiten om niet meer op te kijken wanneer ze zich in de openbare ruimte bevinden. Op het symbolische vlak kan de organisatie van de plaatsen ook de indruk wekken dat onze aanwezigheid in de ruimte niet is voorzien: ontbreken van openbare toiletten, betalende toiletten, enz. We zouden ook de seksistische advertenties of beeldhouwwerken kunnen noemen, die zelden een geklede vrouw weergeven die om haar daden of gedachten wordt geroemd.

De Raad: Volgens u hebben mannen en vrouwen een andere kijk op de openbare ruimte. Kunt u ons hier meer over vertellen?

Irène Zeilinger: Er zijn drie factoren die dit verschil in investeringen in de openbare ruimte kunnen verklaren: veiligheid, economische ongelijkheden en ongelijkheden in de dagelijkse taken. Als we bijvoorbeeld naar mobiliteit kijken, gaan mannen verder en komen ze rechtstreeks op hun bestemming aan, terwijl vrouwen verschillende haltes moeten maken voordat ze deze kunnen bereiken (school, boodschappen, dokter, enz.).

"De doeltreffendheid van een eenvoudig en krachtig "Neen!" wordt sterk onderschat"

De Raad: Welke middelen stelt u via de vzw Garance ter beschikking van slachtoffers van seksistische intimidatie of uitlatingen?

Irène Zeilinger: Garance is meer een preventiedienst dan een slachtofferhulpdienst, d.w.z. we richten ons niet op de oplossingen die slachtoffers kunnen worden geboden, maar wel degelijk op vrouwen zelf, ongeacht zij eerder geweld hebben ervaren of niet. Wat wij bieden zijn "op maat gemaakte" preventie- en beschermingsstrategieën, zelfverdedigingstrainingen en hulp bij de bewustmaking van alle beschikbare middelen om onze eigen veiligheid te waarborgen.

De Raad: Wat zouden de juiste reacties zijn op seksisme of intimidatie op straat?

Patricia Mélotte: Er zijn geen juiste reacties. Waar het om gaat, is dat elke vrouw erin slaagt om een reactie te vinden die bij haar past en die haar

in staat stelt om zich beschermd te voelen. Zelfvertrouwen en vertrouwen in hun reactievermogens zijn echter kernelementen in dergelijke situaties. Een gewelddadige reactie is ook niet altijd nodig. De doeltreffendheid van een eenvoudig en krachtig "Neen!" wordt sterk onderschat.

De Raad: Moet genderbewustzijn op school beginnen?

Laurence Rosier: Het probleem is dat het onderwijs niet genoeg geld krijgt om proefprojecten te ontwikkelen. In de eerste plaats zou men de structuren moeten veranderen. Er is een echte vraag, ja, maar de beleidsvoeringen zijn vaak niet geharmoniseerd. De school is een afspiegeling van de maatschappij, dus moet de maatschappij eerst veranderen. Evenmin mag genderbewustzijn het "gendergadget" van het onderwijs worden, d.w.z. een instrument dat snel wordt geïmplementeerd om aan de eisen te voldoen. Ik denk dat leraren doen wat ze kunnen en dat ze vrij vooruitstrevend zijn, maar de werkomstandigheden zijn van dien aard dat het niet vanzelfsprekend is. Het gebruik van burgerschapseducatie zou een manier kunnen zijn om gender- en seksualiteitskwesaties aan te pakken.

De Raad: Welke acties zou men moeten ondernemen om tot een betere verdeling van de openbare ruimte te komen?

Irène Zeilinger: Eenmalige en op zichzelf staande activiteiten zullen nooit veel impact hebben. Als we vooruitgang willen boeken, moeten we eerst een brede en geharmoniseerde actie voorstellen en vervolgens de mensen de middelen geven om deze actie te ondernemen.

Interview met mevrouw **Émilie van Haute**

Welke plaats voor de gemeenten in het beheer van de uitdagingen in Brussel?

Émilie van Haute is voorzitter van de Afdeling Politieke Wetenschappen van de Université Libre de Bruxelles (ULB). Haar onderzoeken die in het Centre d'étude de la vie politique (Cevipol) worden uitgevoerd, richten zich op politieke partijen, politieke participatie en vertegenwoordiging en vergelijkende politieke instellingen. Zij is tevens voorzitter van de Association belge francophone de science politique (ABSP).

De Raad: Brussel vertoont de bijzonderheid dat het rond een pool Gewest-Gemeenschappen en een gemeentelijke pool georganiseerd is. Wat zijn de voor- en nadelen van deze organisatie van de beleidsvoering?

Émilie van Haute: Op basis van de antwoorden van de politieke actoren is het belangrijkste voordeel van deze organisatie dat ze het resultaat is van een compromis en dat ze leidt tot een pacificatie, die Brussel in staat stelt te functioneren. In termen van nadelen is de complexiteit van het actievoeren uit de gesprekken naar voren gekomen, omdat deze organisatie impliceert dat er zeer veel gesprekspartners rond de tafel zitten.

Deze complexiteit wordt ook sterk aangevoeld door de burgers, die daardoor weinig politieke en institutionele kennis hebben en moeite hebben om de verantwoordelijke politieke actoren te identificeren, wat bij verkiezingen nogal problematisch wordt.

De Raad: Samen met de heer Kris Deschouwer heeft u onlangs een verslag opgesteld over de wijze waarop de beleidsvoering in Brussel door verschillende actoren (verkozenen, burgers, ondernemingen, enz.) wordt gezien. Hoe kwam dit project tot stand?

Émilie van Haute: Aanvankelijk waren wij degenen die de Brusselse Regering hadden voorgesteld om dit verslag op te stellen, naar aanleiding van de uitdrukkelijke wens van de politici om het aantal gemeentemandarissen met 30% te verminderen. Dit was een doelstelling die voor de legislatuur werd aangekondigd. Wij zagen het als een kans, als een opening voor discussie over de beleidsvoering in Brussel. We zijn van deze piste uitgegaan en hebben de Regering voorgesteld om de politieke en juridische gevolgen en haalbaarheid van de verschillende al besproken scenario's te analyseren. Daartoe hebben we een enquête onder een panel van burgers gehouden en gesprekken met verschillende actoren uit de politieke wereld gevoerd.

De Raad: Tot welke grote conclusies heeft dit verslag geleid?

Émilie van Haute: We hebben kunnen vaststellen dat er een speelruimte is in de organisatie van de beleidsvoering in Brussel, maar dat die speelruimte beperkt is. We hebben getracht een ontmoetingspunt te vinden tussen wat de burgers en de politieke actoren wensen en wat politiek en juridisch haalbaar is, om vervolgens een mogelijke aanpak voor te stellen, met verschillende scenario's die met deze twee gegevenheden rekening houden. We hebben ook een sterke gelijkgerichtheid

vastgesteld tussen de bevindingen van de burgers en deze van de politici voor wat de organisatie van de beleidsvoering in Brussel betreft. Deze gelijkgerichtheid is echter minder uitgesproken wanneer het gaat over het vinden van oplossingen, of het nu gaat om oplossingen tussen burgers en politieke actoren of tussen politieke actoren onderling. Aan de kant van de burger is er, onder voorbehoud van bepaalde verschillen tussen de Brusselaars als gevolg van verschillende factoren (leeftijd, herkomst, anciënniteit in Brussel, enz.), de wens om de infrastructuur op het gewestelijk of gemeenschappelijk niveau te centraliseren en om alle lokale diensten te decentraliseren.

Deze wens gaat gepaard met een natuurlijke slingerbeweging naar het Gewest toe en met de onmogelijkheid om het gemeentelijk niveau volledig af te schaffen. Het idee zou er dus in bestaan om van het gemeentelijk niveau een soort "uitvoerder" van het gewestelijk niveau te maken met een aantal overdrachten van bevoegdheden naar het Gewest, zodat de gemeenten deze rol van nabijheid echt op zich zouden kunnen nemen. Vanuit deze invalshoek kan de vermindering van het aantal gemeentemandarissen perfect worden overwogen en zou dit uiteindelijk weinig invloed hebben op de machtsverhoudingen.

De Raad: Welke impact hebben de jongste gemeenteraadsverkiezingen op deze bevindingen gehad?

Émilie van Haute: Op politiek gebied hebben we kunnen vaststellen dat de kwestie minder taboe is geworden. Deze verkiezingen hebben opnieuw aangetoond dat het systeem van tweetalige en evenwichtige (mannen/vrouwen) lijsten goed werkt, waardoor het effect van de vermindering van het aantal gemeentemandarissen nog verder wordt geminimaliseerd. Vele politici, waaronder burgemeesters, hebben zich het rapport nadat het gepubliceerd was meester gemaakt, wat aantoonde dat de laatste verkiezingen in ieder geval de geesten hebben geopend en de mogelijkheid hebben geboden om de kwestie te bespreken.

"De vermindering van het aantal gemeentemandarissen kan perfect worden overwogen en dit zou uiteindelijk weinig invloed hebben op de machtsverhoudingen"

De Raad: Brusselse en niet-Brusselse burgers en ondernemingen uiten de wens om de huidige werking van de beleidsvoering in Brussel te veranderen. Kunt u ons hierover meer vertellen? Hoe verklaart u dit?

Émilie van Haute : De kwestie van de beleidsvoering in Brussel en de fusie van de gemeenten is niet recent, gezien deze sinds de fusie van de gemeenten in de jaren 70 ter sprake is gekomen. Op dit moment staat deze kwestie opnieuw op de agenda, meer bepaald als gevolg van de bevestiging van het regionale gegeven, maar ook van de zesde Staashervorming die het gewestelijk niveau aanzienlijk heeft versterkt door het nieuwe middelen en nieuwe besturen toe te kennen. De kwestie van de afstemming van het gewestelijk op het gemeentelijk niveau heeft zich uiteraard scherper gesteld. De demografische veranderingen in Brussel, met inbegrip van de nieuwe Brusselaars en de niet-Belgische

Brusselaars die de ervaring van andere steden en andere beleidsvoeringen met zich meebrengen, zijn ook een factor voor heropening van het debat. Aan de kant van de burgers wordt deze wens om de werking van de beleidsvoering te veranderen ongetwijfeld verklaard door de complexiteit van het systeem en het gevoel dat daaruit voortvloeit. Uit de resultaten van het onderzoek bleek ook dat er heel wat kritiek was op cumulatie en op verschillen in beleidsvoering tussen de gemeenten (parkeren, sociale bijstand, enz.).

Aan de kant van de dienstverleners was er ook sterke kritiek op de dualiteit van de overheden waarop ze zich moeten beroepen, een dualiteit die tot dagelijkse moeilijkheden leidt. Hun voorkeuren op het gebied van alternatieven zijn echter minder duidelijk.

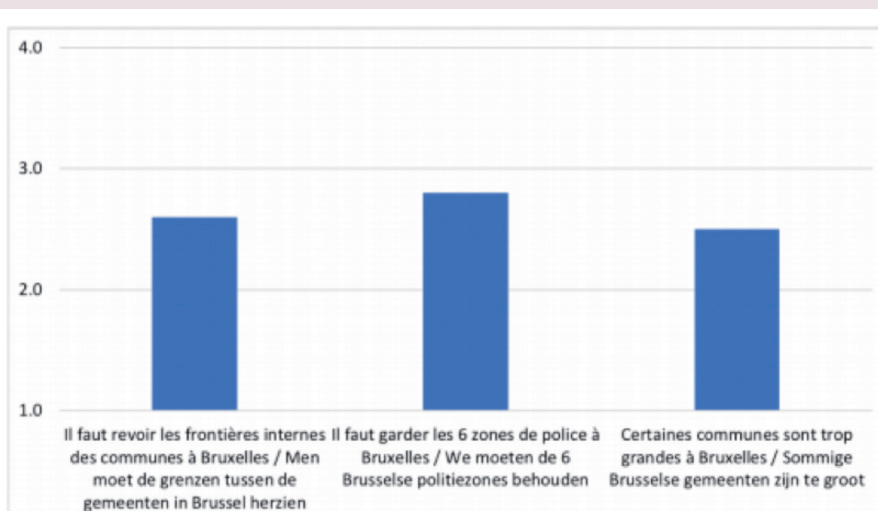
De Raad: Welke zijn de verschillende hervormings-scenario's die kunnen worden overwogen indien de werking van de beleidsvoering in Brussel wordt gereorganiseerd?

Émilie van Haute: Het eerste scenario dat werd geanalyseerd, is dat van de volledige fusie van de gemeenten en hun ontbinding in het Gewest, wat onmogelijk is gezien het gemeentelijk gegeven niet uit de Grondwet kan worden gehaald.

Vervolgens is er de mogelijkheid om alle gemeenten samen te voegen tot één enkele gemeente die uiteindelijk overeenkomt met het Gewest, wat een federale tussenkomst zou vereisen. Tevens hebben we het scenario geanalyseerd waarbij sommige gemeenten worden samengevoegd en andere worden opgesplitst, om zo te komen tot een min of meer gelijkwaardige "buurtwerking", wat aanleiding geeft tot uiteenlopende meningen aan de politieke zijde, maar dichter bij de visie van de burgers aanleunt. In ieder geval zou dit in eerste instantie een herziening van de bevoegdheidsverdeling, een herziening van de gemeentegrenzen en een eventuele ontmanteling van de zeer grote gemeenten vereisen.

De Raad: Door welke Europese stad zou Brussel zich kunnen laten inspireren om zijn beleidsvoering te vereenvoudigen indien de huidige beleidsvoering zou worden gehandhaafd?

Émilie van Haute: De meeste steden zoals Parijs, Berlijn en Wenen zijn op twee niveaus georganiseerd (een gecentraliseerd niveau en buurtdiensten), maar geen enkele ervan zou echt kunnen worden vergeleken met Brussel, dat wordt gekenmerkt door een veelvoud aan executieven met een belangrijke besluitvormende rol.

Nota: 1 = helemaal niet akkoord; 4 = helemaal akkoord

Interview met de heren Frank Vander Sijpe en Frédéric Naedenoen

De impact van de nieuwe arbeidsvormen op de sociale dialoog

Frank Vander Sijpe is Directeur van de afdeling HR Research, het competentiecentrum van de Securex-groep. Het onderzoek van HR Research richt zich op thema's en trends op het gebied van human resources in België, zoals motivatie, leiderschap, ziekteverzuim, personeelsverloop en de nieuwe arbeidsvormen.

Frédéric Naedenoen is Hoogleraar aan het HEC Luik en Onderzoeker aan het "Laboratoire d'Etudes sur les Nouvelles formes de Travail, l'Innovation et le Changement" (LENTIC). Zijn expertise ligt op het gebied van Human Resources Management en Change Management. Zijn huidige werkzaamheden zijn gericht op de impact van de nieuwe arbeidsvormen op het personeelsbeleid (HR-beleid, sociale dialoog, enz.).

De Raad: Wat verstaat men onder "nieuwe arbeidsvormen"?

Frank Vander Sijpe: Onder "nieuwe arbeidsvormen" wordt elke vorm van tewerkstelling verstaan, die niet uit een contract van onbepaalde duur bestaat: tijdelijke contracten, uitzendkrachten, multi-jobs, zelfstandigen, aanvullende zelfstandigen, enz. De groep die door al deze personen wordt gevormd, is dus zeer groot en heterogeen (profiel, opleidingsniveau, motivatie, enz.) en wordt moeilijk met alle vereiste finesse waar te nemen en te analyseren. Hij vormt een steeds bredere "grijze zone" tussen de traditionele werknemer en zelfstandige. De huidige definities en instrumenten geven niet langer een voldoende duidelijk beeld van hun behoeften, motivaties en de risico's die zij lopen of voor andere actoren vormen.

Frédéric Naedenoen: Het is echter mogelijk om deze realiteit te benaderen door zich op statistieken te baseren,

maar ook door een "dimensionale" analyse te maken. In het kader van ons eerste "Focus Report" met Securex hebben we geprobeerd om in te gaan op de verschillende situaties met betrekking tot de graad van autonomie, die het belangrijkste criterium is om arbeidsverhoudingen te onderscheiden: biedt het statuut een zekere autonomie? Wat is de graad van vrijheid in de inhoud van het werk? In de werkomstandigheden? Al deze elementen maken het mogelijk om de autonomie te bepalen en om zeer uiteenlopende situaties tussen deze elementen te belichten. Een dimensionale analyse maakt het ook mogelijk om snel de risico's in een zekere werksituatie te bepalen.

De Raad: Hoe is de situatie nu in België en in Brussel? Is er een verschil tussen de Gewesten?

Frédéric Naedenoen: We hebben kunnen vaststellen dat de context verschilt naargelang de Gewesten.

Als men Vlaanderen en zijn tekort aan banen als voorbeeld neemt, is de kans groter om personen waar te nemen die zich als zelfstandige gaan vestigen en die over hun arbeidsvoorwaarden onderhandelen. In Brussel en Wallonië is de werkloosheidsgraad hoger en het aantal arbeidskrachten groter, zodat het waarschijnlijker is om er situaties waar te nemen waarin de werknemer minder keuzevrijheid en onderhandelingsmacht met betrekking tot de inhoud en de voorwaarden van zijn werk heeft.

Frank Vander Sijpe: Dit hangt ook af van het profiel van de werknemer en van de sector. In de zorgsector, waar de vraag naar arbeidskrachten voortdurend toeneemt, is het contract van onbepaalde duur nog steeds sterk aanwezig. Wat het profiel betreft, zijn personen met een laag opleidingsniveau en inkomen, die dus een baan nodig hebben, ook degenen die flexibeler zullen zijn met betrekking tot de verschillende soorten contracten.

De Raad: Welke factoren kunnen dit fenomeen verklaren?

Frank Vander Sijpe: De nieuwe arbeidsvormen zijn het resultaat van een snel veranderende omgeving, waaronder de technologie. Digitalisering biedt nieuwe mogelijkheden, die op hun beurt nieuwe behoeften aan flexibiliteit met zich meebrengen. In plaats van deze omgeving te ontkennen, is het beter om zich eraan aan te passen en om er mee te leren leven.

Frédéric Naedenoen: Vanuit het oogpunt van de sociale dialoog betekent deze nieuwe omgeving dat werkgevers, die met meer ondernemingen dan voorheen moeten concurreren, flexibeler moeten zijn en een evenwicht moeten vinden tussen stabiliteit en flexibiliteit om aan de nieuwe eisen te voldoen. De werknemer concurreert dan weer met andere werknemers die hetzelfde werk aan de andere kant van de wereld kunnen doen. De verwachtingen van deze twee actoren zijn in grote mate in de richting van meer flexibiliteit geëvolueerd.

Frank Vander Sijpe: Hoe veiliger een werkomgeving is, hoe minder mobiliteit er is, omdat de mensen zich dan gaan vestigen. Hoe minder risico's, hoe minder inspanningen de werknemer zich zal getroosten om de verantwoordelijkheid voor zijn loopbaan en kennis te nemen. Het grote debat dat zich de komende jaren zal stellen, zodra de "Baby Boomers" (geboren tussen 1945 en 1965) de arbeidsmarkt zullen hebben verlaten, zal zijn om te weten of we sociale verplichtingen willen creëren zoals voorheen, of dat we liever een partnerschap tussen zelfstandigen en semi-zelfstandigen willen opbouwen om zo ervan verzekerd te zijn altijd over de juiste kennis op de markt te beschikken.

De Raad: Welke opportuniteiten en risico's zijn er aan de nieuwe arbeidsvormen verbonden?

Frank Vander Sijpe: Eén van de uitdagingen met betrekking tot de nieuwe arbeidsvormen is de afstemming van het privéleven op het beroepsleven, gezien de grens tussen beide steeds minder relevant zal worden. Dit is een eenvoudig gevolg van de digitalisering, dat men zal moeten aanvaarden en vervolgens beheren. Iedereen is natuurlijk vrij om zijn eigen werktempo en levensstijl te kiezen, zonder te ontkennen dat de grens tussen privé- en beroepsleven verdwijnt, wat nu al aan het gebeuren is en binnenkort een vaststaand feit zal zijn.

"De nieuwe arbeidsvormen zullen in België de trend worden, zodra de "Baby Boomers" de arbeidsmarkt zullen hebben verlaten"

Bron: Frank Vander Sijpe

De Raad: Welke impact hebben de nieuwe arbeidsvormen op de sociale dialoog?

Frédéric Naedenoen: Ik ben van mening dat de structuur van de sociale dialoog zich op dit moment niet leent voor de flexibiliteit van de nieuwe arbeidsvormen. Er is nochtans een

manier om dit kader te wijzigen om deze autonome werknemers beter te integreren. Dit is trouwens destijds ook voor de uitzendkrachten gebeurd, via de specifieke Collectieve overeenkomst voor de uitzendsector. Er zijn nog andere manieren, zoals het op één lijn brengen van de sociale bescherming van zelfstandigen met deze van werknemers. Als we nog verder gaan, is er ook nog de oplossing van het universeel inkomen, voor zover dit op het volledige Europese grondgebied zou kunnen worden toegepast.

Frank Vander Sijpe: Naar mijn mening zullen drie actoren de rechten en belangen van de werknemers kunnen verdedigen: hetzij de vakbonden, hetzij platformen die in zekere zin de rol van de voormalige gilden zouden spelen, hetzij de wetgevende macht die dan in staat zou zijn om alle werknemers gemeenschappelijke oplossingen te bieden. Ik denk ook dat we iets nieuws zullen moeten creëren, ook al zal dit waarschijnlijk heel lang en ingewikkeld zijn om uit te voeren, maar zo noodzakelijk voor de toekomstige arbeidsmarkt. In ieder geval zal men een beslissing moeten nemen, om te voorkomen dat de situatie ons uit de handen glijpt.

De Raad: Waarop moeten de sociale partners zich voorbereiden? En hoe?

Frank Vander Sijpe: In eerste instantie moeten ze zich realiseren dat de nieuwe arbeidsvormen vanaf 2025 de trend in België zullen worden, zodra de "Baby Boomers" de arbeidsmarkt zullen hebben verlaten. De ondernemingen zullen dan moeten overwegen om deze personen al dan niet te vervangen, en zo ja, met welke soorten contracten. De vakbonden zullen, wat hen betreft, moeten nadenken over een manier om deze nieuwe soorten werknemers te integreren, om te voorkomen dat deze op termijn van de sociale dialoog zouden worden uitgesloten.

Nieuws in het kort

View.brussels, het nieuw Brussels Observatorium voor Werkgelegenheid en Opleidingen

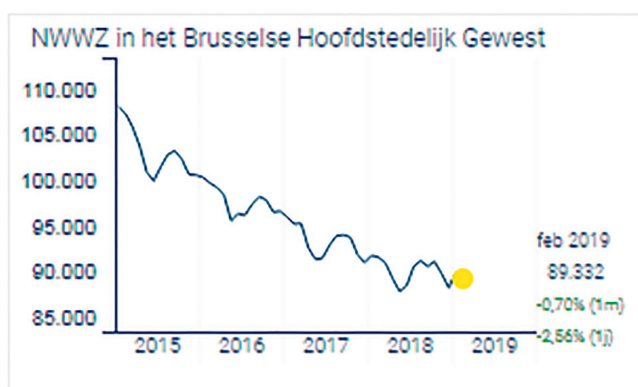
Tijdens een persconferentie in januari van dit jaar hebben Actiris en Bruxelles Formation officieel "view.brussels" voorgesteld, het nieuw Brussels Observatorium voor Werkgelegenheid en Opleidingen dat tot doel heeft om werkgelegenheid en opleidingen gezamenlijk te analyseren, teneinde het aanbod en de behoeften beter op elkaar af te stemmen.

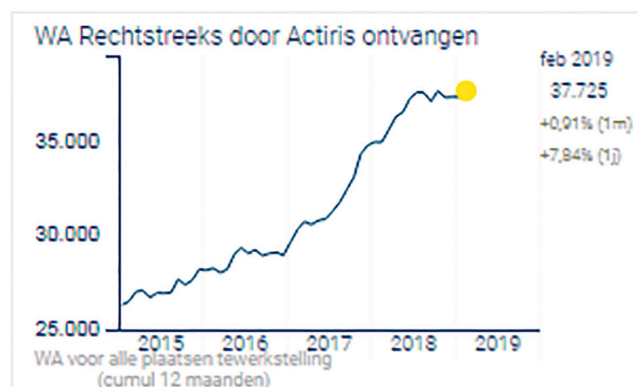
Dit nieuw Observatorium werd in werking gesteld naar aanleiding van het Opleidingsplan 2020, dat zelf past in het kader van de doelstellingen van de "Go4Brussels2025"-strategie. De belangrijkste opdrachten ervan zijn het bevatten en analyseren van de Brusselse arbeidsmarkt, het anticiperen op de behoeften, het meten van de impact van het Brusselse werkgelegenheids- en opleidingsbeleid, het informeren van beleidsmakers en actoren van het Brusselse werkgelegenheids- en opleidingsbeleid en het formuleren van aanbevelingen.

View.brussels heeft ook een eigen portaal, "ViewStat", met de belangrijkste statistieken inzake werkloosheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en alle jobaanbiedingen vanwege Actiris.

Werkloosheid

Werkaanbiedingen

Het portaal "ViewStat"
Bron: ViewStat - Actiris

Meer informatie over ViewStat vindt u op: <https://viewstat.actiris.brussels>

Nieuw voorzitterschap bij de SERV

Begin dit jaar heeft Caroline Copers (ABVV) het voorzitterschap van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) op zich genomen. De SERV is de tegenhanger van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor het Vlaams Gewest.

Irisfeest 2019

Op zondag 5 mei zal de Economische en Sociale Raad voor het eerst deelnemen aan het Irisfeest in aanwezigheid van andere Brusselse Instellingen van Openbaar Nut (ION), die gewoonlijk in het "Public Village" worden samengebracht. Onder het thema "verjaardag" zal de Raad, die dit jaar zijn 25-jarig bestaan viert, aldus de kans krijgen om het publiek kennis te laten maken met zijn opdrachten en activiteiten doorheen diverse spelen en uitdagingen voor alle leeftijden. De editie 2019 van het Irisfeest belooft een mooi programma ter gelegenheid van de 30ste verjaardag van het Brussels Gewest, maar ook de 150ste verjaardag van de Brusselse tram. Bij deze gelegenheid zullen de geplande activiteiten gedurende de 5 dagen van feestelijkheden aan deze twee thema's worden gewijd.

Op het programma: buitenspelen, demonstraties, voorstellingen, food trucks, gratis concerten, sportactiviteiten, ... en nog veel meer te ontdekken tijdens de dagen zelf.

Meer informatie op de sociale netwerken en de website van het evenement, of op de pagina's van visit.brussels en talent.brussels.

Publicaties

Publicaties

2de Monitoring van de publieke woonprojecten

In februari van dit jaar heeft perspective.brussels de publicatie van de 2de Monitoring van de publieke woonprojecten aangekondigd, die de Brusselse Referent Huisvesting heeft ontwikkeld en gerealiseerd en die tot doel heeft om de publieke woonprojecten in Brussel op te volgen en er een instrumentenbord van te maken.

Deze tweede editie van de Monitoring werkt de cijfers bij die in februari 2018 in de 1ste Monitoring werden uiteengezet en biedt daarnaast een eerste cartografie van de publieke woonprojecten in Brussel.

De 2de Monitoring van de publieke woonprojecten kan worden geraadpleegd op de website van perspective.brussels, in de rubriek "Nieuws": <http://perspective.brussels/nl/nieuws/2de-monitoring-van-de-publieke-woonprojecten>

Publicaties

Opleidingsplan 2020 - Balans 2014-2017

Eind 2018 heeft Bruxelles Formation een eerste balans opgemaakt van de verwezenlijkingen 2014-2017 van het Opleidingsplan 2020, op basis van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens vanwege de partners van het Plan. Aangezien het Opleidingsplan 2020 in december 2016 in werking is getreden, is dit een eerste tussentijdse stand van zaken die in 2019 en 2020 zal worden overgedaan.

Als onderdeel van de "Go4Brussels2025"-strategie is het Opleidingsplan 2020 een meerjarig en geïntegreerd plan, dat de Brusselse gewestelijke en Franstalige Regeringen in gang hebben gezet, met als doel de kwaliteit en kwantiteit van de opleidingen voor werkzoekenden in Brussel te verbeteren.

Studie: "De beroepsinschakeling van werkzoekenden na een opleiding voor een knelpuntberoep"

View.brussels, het nieuw Brussels Observatorium voor werkgelegenheid en opleidingen, heeft een studie gepubliceerd over de beroepsinschakeling van werkzoekenden na een opleiding voor een knelpuntberoep in Brussel. Het Brussels Gewest heeft immers de paradox van een hoge werkloosheidsgraad en moeilijkheden om in bepaalde sectoren aan te werven, die daarom als "knelpunten" worden omschreven, zoals Informatica, Gezondheidszorg of Bouw.

De studie werd verricht in samenwerking met de Dienst Studies en Statistieken van Bruxelles Formation. Ze levert een drieledige analyse van de beroepsinschakeling (globaal, volgens het profiel van de schoolverlaters en een analyse van de uittredingsgraad naar werk naargelang de opleidingsgebieden) en heeft tot doel het inzicht in deze inschakeling te verbeteren aan de hand van drie indicatoren: uittredingsgraad naar werk, duurzaamheid in werk en instaptijd.

Uit de conclusies van de studie blijkt dat de beroepsinschakeling van werkzoekenden inderdaad hoger is bij mensen die een opleiding voor een knelpuntberoep hebben gevolgd, maar dat de basiskwalificatie niettemin van doorslaggevend belang blijft.

De studie is volledig beschikbaar op de website van view.brussels, rubriek "Publicaties en Studies".

Het Tijdschrift van de Raad

April 2019 – n° 28

Periodieke publicatie van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

ESRBHG

Bischoffsheimlaan 26
1000 Brussel
02/205 68 68
02/502 39 54
cesr@esr.brussels

Verantwoordelijke uitgever:
Caroline Vinckenbosch

Lay-out en druk:
IPM printing nv - Ganshoren

Illustraties:

Omslag: Shutterstock
Actualiteit: ADT-ATO Reporters
Dossier: pp.5&7: GOB Gewestelijke Coördinatie - Strategie 2025 Cel, p.10 : Shutterstock
Focus: p.14: Shutterstock
Debatten van de Raad: p.23 : Joint Research Group DEGO (ULB & VUB), p.25: Frank Vander Sijpe
Nieuws in het kort: p.26: ViewStat – Actiris, p.27: irisfeest.brussels
Publicaties: p.28: Shutterstock

Redactiecomité:

Actualiteit: Alexis Gérard, Stéphanie Polet en Coralie Waeyenbergh
Dossier: Alexis Gérard en Coralie Waeyenbergh
Focus: Charlie Verthé en Coralie Waeyenbergh
De Adviezen van de Raad, Nieuws in het kort en Publicaties: Coralie Waeyenbergh
Vertaling: Rik Duynslager en Eric Vanderheyden

Dank aan:

Irène Zeilinger, Patricia Mélotte, Laurence Rosier, Émilie van Haute, Frank Vander Sijpe en Frédéric Naedenoen voor de toegestane interviews.

